

In zijn algemeenheid kan Over Rood zich vinden in de voorgestelde maatregelen. Er zijn echter wel enkele belangrijke aandachtspunten die we niet in het document terugvinden.

1. De BBZ wordt (terecht) in lijn gebracht met de participatiewet. De inkomensaanvulling wordt voortaan ook door de gemeente betaald. Belangrijk aandachtspunt hierbij is dat veel gemeenten nu na een afwijzing van een BBZ-aanvraag voor inkomensaanvulling (niet levensvatbaar) indien de ondernemer hierna besluit te stoppen de datum van aanvraag WWB als uitgangspunt neemt. Over Rood vindt dat in deze situatie de aanvraag BBZ als uitgangspunt genomen moet worden. Immers de zelfstandige vraagt de gemeente om hulp omdat hij onvoldoende inkomen heeft om in zijn levensonderhoud te kunnen voorzien. De gemeente dient hierbij de afweging te maken welke regeling het meest passend is. Blijkt de zelfstandige niet aan de criteria te voldoen dan is het vreemd als hij daardoor in de periode dat zijn aanvraag wordt beoordeeld, zijn recht op inkomensaanvulling verliest omdat hij zich - achteraf gezien - bij het verkeerde loket heeft gemeld.
2. Het woord levensvatbaar roept in de praktijk veel vragen op bij ondernemers. Het woord wordt verkeerd uitgelegd waardoor zelfstandigen verkeerde conclusies verbinden aan de uitkomst 'niet levensvatbaar'. Dit werkt contraproductief. Over Rood pleit er dan ook voor het woord "levensvatbaarheidsonderzoek" te vervangen door "BBZ haalbaarheidsonderzoek".
3. De opmerkingen o.a. op pagina 17 van de nota inzake dubbel voordeel bij inkomensaanvulling en kwijtschelding van rente begrijpen wij niet. Het BBZ krediet wordt verstrekt aan het bedrijf. Het heffen van rente leidt dus tot een lager bedrijfsresultaat waardoor de verstrekking om niet hoger wordt. Rente en de verstrekking om niet heffen elkaar op. Alleen bij een negatief bedrijfsresultaat en een bedrijfsresultaat net boven bijstandsniveau heeft deze maatregel effect. Wij vragen ons af of de effecten van deze maatregel (meer verlies cq alsnog een inkomen onder bijstandsniveau door de rente) gewenst zijn.
4. Wordt het nu ook mogelijk eerst inkomen aanvulling te verstrekken en bijvoorbeeld een jaar later, als gebleken is dat de ondernemer zijn inkomen daadwerkelijk verbeterd heeft, bedrijfskapitaal te verstrekken? Als dit het geval is dan lijkt het ons goed dit expliciet op te nemen in bijvoorbeeld de toelichting.
5. Belangrijk aandachtspunt is wat Over Rood betreft te zorgen voor een goede voorziening in geval van betalingsachterstanden bij de boekhouder met achterstanden in de belastingaangiften tot gevolg. Kan een voorschot bedrijfskapitaal verstrekt worden om de benodigde aangiften IB c.q. VPB in te doen? Of kunnen deze kosten als onderdeel van de levensvatbaarheidstoets worden gezien? Is ook gekeken naar de informatie die een gemeente vraagt voor het beoordelen van een aanvraag BBZ? De hoeveelheid gevraagde informatie is naar onze mening overmatig. Zo kan de levensvatbaarheid van een bedrijf in veel gevallen ook beoordeeld worden op basis van de cijfers van het laatste boekjaar + een goede prognose. Met name als door oplopende schulden de boekhouder niet meer betaald kan worden is het opvragen van jaarrekeningen en aangiften een groot struikelblok. Het vaststellen van de vermogenspositie van een ondernemer met schulden is doorgaans niet moeilijk (<0). Door de levensvatbaarheid te beoordelen op een kortere historie + prognose kan het oplossen van de achterstand bij de boekhouder worden meegenomen in het bedrijfskrediet. Bovendien wordt de regeling hierdoor ook meer uniform. Immers een aanvraag van een starter wordt ook beoordeeld op basis van een prognose.
6. Nu de BBZ onderdeel wordt van de participatiewet wordt de vraag wat het beleid wordt ten aanzien van zelfstandigen die geen levensvatbaar bedrijf hebben vanwege schulden maar wel een inkomen hebben boven bijstandsniveau. Omdat deze zelfstandigen in veel gemeenten geen recht hebben op gratis schuldhulp krijgen zij nu het advies om te stoppen. Hen wordt geen schuldhulp geboden, tenzij het bedrijf wordt beëindigd. Veel ondernemers met een inkomen boven bijstandsniveau stoppen niet omdat dit een achteruitgang in inkomen betekent. De Kamervragen die de afgelopen tijd zijn gesteld gingen in belangrijke mate over dergelijke cases. Het is niet in lijn met de doelstellingen van de participatiewet zelfstandigen in dit geval hun bedrijf te laten staken. Het staken van een bedrijf met een inkomensdaling tot gevolg werkt sterk demotiverend en zorgt juist dat participatie voor deze groep sterk afneemt.

Het verstrekken van een bedrag om niet om de kosten van schuldhulp te betalen danwel het toegankelijk maken van gemeentelijke schuldhulp voor deze ondernemers zou hier een deel van de oplossing kunnen zijn. Op deze manier zou een zelfstandige met een inkomen net boven bijstandsniveau, even als een burger met een bijstandsuitkering, in aanmerking komen voor een spaarsanering. Hierbij kan eventueel tijdelijk een aanvulling op het inkomen worden verstrekt of alsnog WWB worden ingezet indien het inkomen onder bijstandsniveau daalt. De spaarsanering komt dan niet in gevaar door schommelingen in het inkomen. Hierbij moet dan wel ook een oplossing worden gevonden voor het beleid van de belastingdienst een spaarsanering voor ondernemers altijd af te wijzen omdat een zelfstandige zijn belastingschuld in maximaal twee jaar af moet lossen.

7. BBZ wordt veel ingezet als onderdeel van een schuldhulptraject. Over Rood vindt het van groot belang dat hierbij een schuldhulpverleningspartij (bij voorkeur een schuldhulpverlener van de gemeente – ook als een externe partij wordt ingeschakeld) de regie houdt. Nu wordt het schuldhulptraject vaak aangestuurd door de BBZ-ambtenaar. Bij afwijzing BBZ worden alternatieve mogelijkheden zoals lening bij derden, spaarsanering, afkoop koopsompolissen e.d. vaak niet bekeken. De ondernemer wordt bij een negatief levensvatbaarheidsonderzoek verteld zijn bedrijf te staken. Een ondernemer met schulden kan beter eerst naar de schuldhulp gestuurd worden i.p.v. het ingewikkelde en hoogdrempelige aanmeldproces van de BBZ.